

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) d. 23-04-2025

Mødedato Onsdag d. 23. april 2025 kl. 15:45

Mødested M.1.17/rådhuset

Mødedeltagere Eva Pinnerup, Kurt Mosgaard, Stine Isaksen, Lars Mogensen, Steffen Drejer

Indholdsfortegnelse

Forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge samt tillæg	3
Forslag til Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2019.....	8
Underskriftsark.....	10

Punkt 1: Forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge samt tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029

23/14168

Resume

Der foreligger forslag til lokalplan og kommuneplantillæg for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge med tilhørende miljørapport. Det indgår som en del af Energipark Tjele.

Forslag til planer med tilhørende miljørapport foreslås sendt i offentlig høring.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslag til lokalplan nr. 618 og tillæg nr. 115 til Kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport og udkast til § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven og udkast til miljøgodkendelse vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger,

2. at det godkendes, at forvaltningen lægger udkast til udbygningsaftale i bilag 11 til grund for det videre arbejde, og at aftalen vil blive forelagt til godkendelse i endelig form ved endelig vedtagelse af planforslagene.

3. at der afholdes borgermøde torsdag den 22. maj 2025 kl. 17.00-19.00 i Tjelecentret, Tjelevej 9, 8830 Tjele.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 23-04-2025

Sagen udsættes med henblik på yderligere dialog med dialoggruppen, BioCirc og lodsejere blandt andet vedrørende infrastruktur.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget besluttede i september 2022 at indmelde Energipark Tjele som statslig energipark ([link til sag nr. 17 i Klima- og Miljøudvalget den 20. september 2022](#)).

Byrådet besluttede den 14. december 2022 ([link til sag nr. 9 i byrådet 14. december 2022](#)), at igangsætte planlægningen for Energipark Tjele i Viborg Kommune.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 21. juni 2023 ([link til sag nr. 8 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 21. juni 2023](#)) på baggrund af en idéfase at fortsætte planlægningen for Energipark Tjele, og at planlægningen for Energipark Tjele opdeles i tre planprocesser.

Byrådet besluttede den 13. november 2024 ([link til sag nr. 9 i byrådet den 13. november 2024](#)) at godkende tilpasning af afgrænsning samt afholde en supplerende idéfase i 4 uger.

Inddragelse og høring

Der har fra den 3. februar 2023 til den 31. marts 2023 været afholdt en idéfase for Energipark Tjele, hvor planlægningen for energiklynge, solcelleanlæg og vindmøller ved Tjele indgik.

Undervejs i projekteringen af energiklyngen viste der sig behov for etablering af et regnvandsbassin uden for projekt- og planområdet samt nogle øvrige projektilpasninger. Der har derfor fra den 18. november 2024 til den 16. december 2024 været afholdt supplerende idéfase.

Der kom 23 høringssvar. Høringssvar fra den supplerende idefase er i bilag 1. Notat med forslag til svar er i bilag 2.

Beskrivelse

Planlægningen for Energipark Tjele er inddelt i tre planprocesser

- Solcelleanlæg ved Kvorning
- Vindmøller og solcelleanlæg ved Sjørring

- Energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge

Plan- og projektområdet for energiklynge, solcelleanlæg og vindmøller ved Tjele omfatter et areal på ca. 700 ha, herunder

- ca. 430 ha til solceller
- 14 vindmøller med totalhøjde på op til 185 m
- samt en energiklynge på 74 ha, hvoraf 56 ha udlægges til erhvervsområde i byzone

Der er friholdt arealer til faunapassage, gåseareal mv. Oversigtskort er i bilag 3.

Solcelleanlægget og de 14 vindmøller forventes at have en årlig produktion på ca. 787 GWh. Projektet bidrager til, at Viborg Kommune kan nå målet i klimaplanen om at være selvforsynet med elproduktion på vedvarende energianlæg i 2030. Projektet fortrænger behovet for import af strøm og bidrager dermed med en forventet CO₂-reduktion på ca. 124.000 ton pr. år.

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til forslag til tillæg nr. 115 til Kommuneplan 2017- 2029 og et udkast til forslag til lokalplan nr. 618, der er i bilag 4 og 5.

Forslag til tillæg nr. 115 til Kommuneplan 2017-2029

Med kommuneplantillægget udlægges et nyt rammeområde til tekniske anlæg, der giver mulighed for placering af solcelleanlæg og 14 store vindmøller med tilhørende tekniske anlæg. Desuden udlægges et rammeområde til erhverv på 56,4 ha, som skal overgå til byzone. Endelig udlægges et areal til landområde.

Der udlægges et ny støjkonsekvensområde omkring de 14 vindmøller svarende til en radius på 6 gange vindmøllehøjden målt fra hver mølle, som skal friholdes for støjfølsom anvendelse. En delmængde af dette område vil desuden blive udlagt som støjkonsekvensområde omkring det nye erhvervsområde. Da der planlægges for risikovirksomhed, udlægges der desuden en planlægningszone på 500 m omkring den ny byzone.

Med kommuneplantillægget sker følgende ændringer i retningslinjerne for Kommuneplan 2017- 2029:

- Retningslinje 4.4: negativt område for vindmøller reduceres omkring gasledning langs Vingevej og overgår til neutralt område
- Retningslinje 5.4: Stilleområde omkring og nord for Tjele Langsø udgår
- Retningslinje 7.1: Værdifuldt kulturmiljø omkring Tjele Gods reduceres
- Retningslinje 8.4: Værdifulde landbrugsområder reduceres
- Retningslinje 8.4: Udpegning af store husdyrbrug reduceres
- Retningslinje 8.6: Udpegning af placering af fælles biogasanlæg reduceres
- Retningslinje 11.1: Ordlyden om værdifulde landskaber ændres
- Retningslinje 11.2: Værdifulde landskaber reduceres
- Retningslinje 12.1: Lavbundsområde reduceres
- Retningslinje 13.3: Negative områder for store solcelleanlæg reduceres svarende til ændringerne i landskabsudpegninger og overgår til neutral udpegning

Reduktion i landskabsudpegningerne sker på baggrund af landskabskarakteranalysen, som findes i kapitel 7 i miljørapporten.

Med den endelige vedtagelse af planforslagene vil lokalplanen være i overensstemmelse med kommuneplanen.

Lokalplan

Lokalplanforslagets formål er at udlægge området til solcelleanlæg, 14 vindmøller med tilhørende tekniske anlæg samt en energiklynge med mulighed for risikovirksomhed. Lokalplanen sikrer en harmonisk ensartet opstilling af solceller og vindmøller og en afskærmende beplantning, så etableringen af anlæggene tager mest muligt hensyn til omkringliggende landskab, natur og naboer.

Lokalplanen udlægger overordnet området i fire typer af anvendelse

1. energiklynge med to vindmøller og grønt område (delområde I og IV)
2. solceller, 12 vindmøller og tilhørende anlæg samt faunapassager (delområde II)
3. landområde (delområde III)
4. regnvandsbassin og nedsivningsanlæg (delområde V)

Energiklyngen er delt i to områder, hvor delområde I, på cirka 56 ha udlægges til et erhvervsområde med virksomheder i miljøklasse 3-7. Arealet i delområde I overføres til byzone med lokalplanen. Det andet område – delområde IV – forbliver i landzone, da det bevares som et åbent grønt område, dog med mulighed for at anlægge en jordhøj og en sti.

Planområdet ligger i landzone og skal med undtagelse af delområde I forblive i landzone. Planforslaget erstatter de nødvendige landzonetilladelser. Dog kræver det landzonetilladelse til de 12 vindmøller i landzone, da overholdelsen af retningslinjen om afstand til beboelse først kan træde i kraft efter planlægning.

Planforslaget sikrer desuden, at arealerne tilbageføres til jordbrugsmæssig anvendelse eller henlægges som natur, når solcelleanlægget tages ud af drift.

Planforslaget sikrer, at alle solcellepaneler og vindmøller i anlægget skal være af samme type og med samme udseende. Solcellepaneler kan være enten solceller på trackere, der opstilles i parallelle rækker i nord-sydliggående retning, som kan dreje efter solen, eller faste, sydvendte solcellepaneler. Vindmøllerne skal fremstå med ens udseende, ens rotordiameter og ens navhøjde over terræn.

Grundvandsredegørelse

Planområdet ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Da der udlægges et nyt erhvervsområde, er der udarbejdet en ny grundvandsredegørelse for hele kommunen. Det er vurderet, at planlægningen ikke indebærer en væsentlig risiko for grundvandet, og at der ikke er alternative placeringer uden for OSD, da der ikke er fundet plads til et stort sammenhængende erhvervsareal i nærhed til et solcelle- og vindmølleområde indenfor kommuneplanens eksisterende restrummelighed.

Lokalplanen sikrer, at vand fra parkeringspladser, kørearealer, oplagspladser, tilkørselsveje inden for OSD enten ledes uden for OSD, at der sker kontrolleret afledning eller at opsamling kan finde sted. Dette følges op med krav i forudsætninger for ibrugtagning i lokalplanforslaget.

Grundvandsredegørelsen er vedlagt som et bilag til kommuneplantillægget (bilag 4).

Miljørapport og habitatkonsekvensvurdering

Der er udarbejdet en miljørapport for planerne og det konkrete projekt, der er i bilag 6. Tilhørende bilag til miljørapporten er i bilag 7. Udkast til § 25-tilladelse er i bilag 8. Miljørapporten skal i høring samtidig med planforslagene.

Der er foretaget en habitatkonsekvensvurdering, som er kapitel 15 i miljørapporten.

Plangrundlaget giver mulighed for flere projekter end det, der er et konkret projekt for. Det drejer sig om udviklers ønske om senere udbygning med et græsproteinanlæg, et brintanlæg, og et e-metanolanlæg samt et administrations- og besøgscenter. Samtidigt rummer det konkrete projekt forsyningsledninger, som ikke er en del af plangrundlaget. Sondringen er belyst generelt i miljørapportens afsnit 4.4. og konkret i indledningen til hvert kapitel i miljørapporten.

I miljørapporten fokuseres der i hovedtræk på:

- Landskab
- Kulturarv
- Jordarealer
- Jordbund
- Luft
- Klima
- Vand
- Biodiversitet og Natura 2000
- Befolkning
- Menneskers sundhed

Afgrænsningen af emnerne i miljørapporten er i bilag 7.

For vand vurderes det, at påvirkningerne ikke vil føre til tilstandsforringelse eller hindring af målopfyldelse for de potentielt påvirkede søer, vandløb eller grundvandsforekomster.

For Natura 2000 (habitatkonsekvensvurdering) vurderes det i miljørapporten, at påvirkningerne ikke vil medføre skade på Natura 2000-områders udpegningsgrundlag eller bevaringsmålsætninger. Forvaltningens bemærkninger til denne

vurdering er i bilag 9.

Det bemærkes særligt i forhold til tajgasædgæs, at vurderingerne bygger på det bedste videnskabelige grundlag, men at det ikke har været muligt at dokumentere og entydigt udelukke en påvirkning af arten.

For de øvrige miljøfaktorer henvises til miljørapporten.

Afværgeforanstaltningerne er fastlagt i planforslagene og som vilkår i udkast til en tilladelse efter § 25 i miljøvurderingsloven.

Trafik, vejanlæg og udbygningsaftale

Der vil – især pga. etablering af et biogasanlæg – være markant forøget trafik i området i anlægs- og driftsfasen for fase 1. I anlægsfasen vil det især være trafikale belastning med entreprenørmaskiner, lastbiler og lignende, og i driftsfasen vil det især være lastbilstransporter til og fra biogasanlægget. Plangrundlaget giver mulighed for industrianlæg i fase 2, som vil være forbundet med yderligere trafikbelastning.

De forventede maksimale trafikbelastning i arbejdstiden på hverdage forventes ved fuld realisering af fase 1 og 2 at være 60 lastbilture i timen.

Der er derfor behov for udbygning af det omkringliggende offentlige vejanlæg på Vingevej og Hobro Landevej. Emnet er nærmere beskrevet i bilag 10.

På grundejeres anmodning er der udarbejdet to alternative udkast til en udbygningsaftale., hvor udbygningen af vejanlægget forestås af lodsejerne, og lodsejerne afholder alle udgifter inkl. kommunes udgifter til kontrol under arbejdets udførelse

De to tilbud har forskellige vilkår om garantistillelse. I det ene tilbud (bilag 11) fraviges AB18, således garantisummen udgør 10 % af entreprisesummen i 5 år efter aflevering. I det andet tilbud (bilag 12) reduceres garantisummen fra 10 % til 2 % af entreprisesummen et år efter aflevering og udløber efter 5 år jf. AB 18. De to tilbud om udbygningsaftale er i hhv. bilag 11 og bilag 12.

Forvaltningen anbefaler det tilbud, der fremgår af bilag 11, da det er den aftale, der økonomisk og juridisk stiller kommunen bedst. Grundejerne foretrækker det tilbud, der fremgår af bilag 12, idet de finder, at der ikke bør stilles krav udover AB18, som er et sæt standardbetingelser, der anvendes i Danmark for bygge- og anlægsprojekter.

Miljøgodkendelse for risikovirkksomheder

Biogasanlæg er på listen over risikovirkksomheder, da oplaget af biogas overstiger 10 tons. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er der udarbejdet et sikkerhedsdokument for Energiklyngen, hvilket er sagsbehandlet i et samarbejde mellem risikomyndighederne.

Det er en forudsætning for miljøgodkendelse, at det endelige sikkerhedsdokument accepteres af myndighederne forud for ibrugtagning af biogasanlægget.

Udkast til miljøgodkendelse er i bilag 13.

Spildevandstillæg

Som en del af planlægningen for projektet er der behov for et tillæg til spildevandsplanen. Der sker særskilt politisk behandling af dette.

Borgermøde

Forvaltningen foreslår, at der afholdes borgermøde om planforslagene mandag den 26. maj 2025 kl. 17.00-19.00 i Tjelecenteret, Tjelevej 9, Ørum, 8830 Tjele.

Energistyrelsens forventes at afholde orienteringsmøde om ordningerne efter VE-loven i umiddelbar forlængelse heraf samme sted.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Planforslagene og den samlede miljørapport samt udkast til § 25-tilladelse forventes offentliggjort fra maj til juni 2025. Høringssvar vil efterfølgende blive behandlet og forventes forelagt til endelig politisk behandling ultimo 2025.

Planerne kan ikke endeligt vedtages, før en bekendtgørelse om Energipark Tjele er udstedt. Forvaltningen er netop blevet bekendt med, at bekendtgørelsen først forventes udstedt i december 2025 fremfor i oktober 2025.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Etablering af biogasanlægget mv. i energiklyngen vil medføre belastning af veje med forøgede transportmængder, hvilket vil medføre væsentligt øgede driftsudgifter til vejvedligehold.

Økonomiske ordninger til fremme af solcelleanlæg og vindmøller

Lov om fremme af vedvarende energi indeholder en ordning for værditab på beboelsesejendomme, som skyldes solcelleanlæg og vindmøller.

Loven indeholder desuden en salgsordning og en bonusordning for beboelsesejendomme i en afstand på op til 200 meter til solcelleanlægget og op til seks gange vindmøllehøjden, hvor boligen enten kan sælges til en værdi fastsat af en uafhængig taksationsmyndighed, eller hvor boligen kan få en årlig kontant skattefri bonus.

Efter gældende regler skal der til Grøn Pulje betales 125.000 kr. pr. opstillet MW til solceller og 313.000 kr. pr. opstillet MW for landvindmøller. Det forventes, at der kan opstilles mellem 86,8-100,8 MW vindmøller og mellem 329-414 MW solceller, som tilsammen vil udløse ca. 68-83 mio. kr. til grøn pulje.

Viborg Kommune administrerer puljen.

Juridiske og planmæssige forhold

Hvis planerne vedtages endeligt, kræver projektet en række tilladelser, herunder efter § 25 i miljøvurderingsloven (VVM-tilladelse) og tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 samt godkendelsesbekendtgørelsen (miljøgodkendelse).

Yderligere kræver projektet efterfølgende landzonetilladelse til opstilling af de 12 vindmøller i landzone.

På grundejeres anmodning er der udarbejdet et udkast til frivillig udbygningsaftale i henhold til planlovens § 21b. En endelig udbygningsaftale godkendes ved endelig vedtagelse af plangrundlaget.

Bilag

Høringssvar i supplerede idefase

Notat om behandling af høringssvar i supplerede idefase

Oversigtskort

Tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029 incl. grundvandsredegørelse

Forslag til lokalplan 618

Udkast til Miljørapport

Samlet bilagsrapport til miljørapporten

Udkast til § 25-tilladelse

Notat om habitatkonsekvensvurdering

Notat om trafik, vejanlæg og udbygningsaftale

Udkast til tilbud om udbygningsaftale

Udkast til tilbud om udbygningsaftale

Udkast til miljøgodkendelse

Punkt 2: Forslag til Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2019

24/8800

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle forslag til Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2019 (Energipark Tjele).

Tillægget danner grundlag for, at den kommende Energipark Tjele kan optages i spildevandsplanen som ”privat separatkloak”, samt at der kan etableres en ny spildevandsledning fra energiklyngen til tilslutningspunktet sydvest for Ørum.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2019 (Energipark Tjele) sendes i offentlig høring som forelagt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 23-04-2025

Sagen udsættes.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2019 (Energipark Tjele) danner grundlag for, at området kan optages i spildevandsplanen som ”privat spildevandskloak”. I områder med ”privat spildevandskloak” kan sanitært- og processpildevand afledes til Energi Viborg Vands ledningsanlæg. Derudover skaber tillægget det juridiske grundlag for etablering af en ny spildevandsledning fra energiklyngen til tilslutningspunktet til det eksisterende ledningssystem ved Velds Huse (sydvest for Ørum).

Fra kloakoplandet afledes sanitært- og processpildevand efter intern forsinkelse og rensning i energiklyngen til Viborg Centralrenseanlæg. Regnvand håndteres privat via nedsivning i nedsivningsbassiner udenfor Energiklyngen. Disse bassiner er placeret udenfor område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Der er mulighed for overløb til Tjele Langsø i tilfælde af ekstrem regn.

Oversigtskort med placering af ledningen samt afgrænsning af området, der optages i spildevandsplanen, fremgår af bilag 1.

Tillægget med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2029 \(Energipark Tjele\)](#).

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Vurdering

I forbindelse med vedtagelse af lokalplan nr. 618, Energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge samt Kommuneplantillæg nr. 115 er der behov for at optage området i Viborg Kommunes spildevandsplan. Forslag til kommuneplantillæg samt lokalplan behandles samtidig med forslaget til tillægget til spildevandsplanen.

Forvaltningen vurderer, at tillægget er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætninger om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Der meddeles de nødvendige nedsivnings- og udledningstilladelser efter endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og tillæg til spildevandsplanen.

Miljørapport og habitatkonsekvensvurdering

Der er udarbejdet en miljørapport for Lokalplan nr. 618, Kommuneplantillæg nr. 115, Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2029 samt det konkrete projekt. Derudover er der udarbejdet udkast til § 25 tilladelse.

Der er foretaget en habitatkonsekvensvurdering, som er kapitel 15 i miljørapporten.

Miljørapporten samt udkast til § 25-tilladelse skal i høring samtidig med planforslagene. Beslutning om offentlig høring træffes i sagen ”Forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solceller og vindmøller ved Vinge samt tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029”, som behandles på samme møde. Miljørapport med tilhørende bilag samt udkast til § 25-tilladelse er vedlagt samme sag.

Økonomi

Udgifter til etablering, drift og vedligeholdelse af interne regn- og spildevandsanlæg afholdes af BioCirc koncernen.

Udgifter til etablering af tryk- og gravitationsledningen samt pumpestationer til bortledning af spildevand fra kloakoplandet til Viborg Centralrenseanlæg afholdes af Energi Viborg Vand A/S.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2019 - Kortbilag

Tillæg nr. 61 til Spildevandsplan 2019 - Tillægstekst

Punkt 3: Underskriftsark

24/35021

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.